

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ.....	VII
YAZARIN ÖNSÖZÜ.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ADİL YARGILANMA HAKKI

I. ADİL YARGILANMA HAKKI KAVRAMI.....	5
A. Genel Olarak.....	5
B. Terminoloji.....	7
C. Adil Yargılanma Hakkının Hukuki Niteliği.....	11
II. ADİL YARGILANMA HAKKININ SAĞLADIĞI HUKUKİ GÜVENCE ALANININ KAPSAMI.....	15
A. Genel Olarak.....	15
B. Kişi Bakımından.....	16
C. Konu Bakımından.....	17
1. Medeni Hak ve Yükümlülükler ile İlgili Uyuşmazlıklar.....	17
2. Cezai Alanda Bireyin Kendisine Yöneltilen Suçlamalar (Suç İsnatları).....	21

a. Genel Olarak.....	21
b. Suç İsnadı Kavramı	21
c. Cezai Alan Kavramı.....	36
(1) Somut Olaydaki Fiilin Sözleşmeci Devletin İç Hukuk Düzenindeki Tasnifi	36
(2) Suçun Niteliği (Doğası)	37
(3) Fiile Yaptırım Olarak Öngörülen Cezanın Niteliği ve Ağırlığı	45
III. ADİL YARGILANMA HAKKININ TARİHİ GELİŞİMİ	49
A. Uluslararası Belgelerde Adil Yargılanma Hakkının Tarihi Gelişimi	49
1. Genel Olarak.....	49
2. Magna Carta Libertatum (Büyük Özgürlük Fermanı)	49
3. Virginia Haklar Bildirgesi	50
4. Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Evrensel Bildirisi	51
5. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi.....	51
6. Medeni ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme	52
7. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi.....	53
B. Türk Hukukunda Adil Yargılanma Hakkının Tarihi Gelişimi...	54
1. Tanzimat Dönemi	54
2. Cumhuriyet Dönemi	55
a. 1921 Anayasası	55
b. 1924 Anayasası.....	56
c. 1961 Anayasası	56
d. 1982 Anayasası.....	58
IV. ADİL YARGILANMA HAKKININ UNSURLARI	60
A. Mahkemeye Erişim Hakkı	60
B. Kanunla Kurulmuş, Bağımsız ve Tarafsız Yargı Yerinde Yargılanma Hakkı	63
C. Makul Sürede Yargılanma Hakkı	68
D. Hakkaniyete Uygun Yargılanma Hakkı	72
1. Silahların Eşitliği ve Çelişmeli Yargılama İlkesi.....	73

2. Delillere İlişkin Temel Kurallar	77
3. Sanığın Yargılamaya Katılarak Kendisini Bizzat Savunması veya Müdafinin Yardımından Yararlanma Hakkı	86
4. Gerekçeli Karar Hakkı	89
5. Suçsuzluk Karinesi ile Susma ve Kendini Suçlayıcı Delil Sunmaya Zorlanmama Hakkı	94
E. Hukuk Güvenliği (Hukuki Öngörülebilirlik) İlkesi.....	98
F. Alenilik İlkesi	101

İKİNCİ BÖLÜM

ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU YOLUNUN ULUSAL VE ULUSLARARASI DÜZENLEMELERDE YER ALAN DİĞER HUKUKİ DENETİM YOLLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

I. TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI'NDA DÜZENLENEN BİREYSEL BAŞVURU YOLU.....	105
A. Bireysel Başvuru Kavramı ve Hukuki Niteliği.....	105
B. Bireysel Başvurunun Temel Özellikleri.....	112
1. Temel Hak ve Özgürlükleri, Kamu Gücü Tarafından Yapılan İhlallere Karşı Koruması.....	112
2. İkincil Nitelikte Olması.....	115
3. Hukuki Yararı Bulunan Herkesin Başvurabilmesi	117
C. Bireysel Başvuru Usulü	118
1. Başvuru Mercii Olarak Anayasa Mahkemesi	118
a. Anayasa Mahkemesinin Zaman Bakımından Yetkisi	119
b. Anayasa Mahkemesinin Yer Bakımından Yetkisi.....	121
2. Başvurunun Şekli ve İçeriği	124
3. Başvuru Süresi.....	126
4. Başvurunun Yapılabileceği Yerler.....	131

D. Bireysel Başvurunun Şartları.....	132
1. Bireysel Başvurunun Konusuna İlişkin Şartlar.....	132
a. Genel Olarak.....	132
b. Anayasa'da Güvence Altına Alınmış Temel Hak ve Özgürlüklerden, AİHS ve Türkiye'nin Taraf Olduğu AİHS'e Ek Protokollerde Yer Alan Hak ve Özgürlükler	132
c. Kamu Gücü İşlemlerinin Neden Olduğu İhlaller.....	134
d. İhlal Oluşturan Haller.....	135
e. Bireysel Başvuruya Konu Edilemeyecek Olan Kamu Gücü İşlemleri.....	136
(1) Genel Olarak.....	136
(2) Yasama İşlemleri.....	137
(3) Düzenleyici İdari İşlemler.....	138
(4) Anayasa Mahkemesi Kararları.....	139
(5) Anayasa'nın Yargı Denetimi Dışında Bıraktığı İşlemler.....	140
2. Bireysel Başvurunun Süjesine İlişkin Şartlar.....	144
a. Bireysel Başvuru Hakkına Sahip Olanlar.....	144
(1) Gerçek Kişiler.....	145
(2) Tüzel Kişiler.....	146
b. Bireysel Başvuru Hakkına Sahip Olabilme Koşulları ...	147
(1) Taraf Ehliyeti.....	147
(2) Dava Ehliyeti.....	148
c. Mağdurluk Statüsü.....	148
3. Olağan Kanun Yollarının Tüketilmesine İlişkin Şartlar	151
a. Tüketilmesi Gereken Kanun Yolları.....	151
b. Kanun Yollarının Tüketilmesine Gerek Olmayan Haller.....	160
E. Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuruları İnceleme Usulü.	165
1. Ön İnceleme.....	165
2. Kabul Edilebilirlik Yönünden İnceleme.....	167
a. Genel Olarak.....	167

b. Başvurunun Anayasa'nın Uygulanması ve Yorumlanması Açısından Önem Taşınması ile Başvurucunun Önemli Bir Zarara Uğraması	168
c. Başvurunun Açıkça Dayanaktan Yoksun Olmaması	170
II. AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA BİREYSEL BAŞVURU YOLU	173
A. Genel Olarak.....	173
B. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Yetkisi	175
1. Konu Bakımından	175
2. Kişi Bakımından.....	176
3. Yer Bakımından	177
4. Zaman Bakımından.....	178
C. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Bireysel Başvurunun Şartları.....	180
1. Genel Usuli Şartlar.....	180
2. Sözleşmeciler Devletlerin İç Mevzuatlarında Düzenlenen Hukuki Çarelerin Tüketilmiş Olması.....	181
3. Başvuru Süresi.....	183
4. Başvurunun Anonim İsimle Gerçekleştirilmemiş Olması .	184
5. Aynı Konuda Birden Fazla Başvuru Yasağı	184
D. Bireysel Başvuruların AİHM Tarafından İncelenmesi.....	185
E. AİHM Kararlarının İç Hukuka Etkisi.....	187
III. BİREYSEL BAŞVURU YOLUNUN DÜNYADAKİ ÖNCÜ MODELLERİ	196
A. Genel Olarak.....	196
B. Federal Almanya Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Usulü	197
1. Bireysel Başvuru Usulü.....	197
2. Federal Almanya Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararlarının Hukuk Düzenine Etkisi.....	201
C. İspanya Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Usulü (Amparo Başvurusu).....	203

1. Bireysel Başvuru Usulü.....	203
2. İspanya Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru Kararlarının Hukuk Düzenine Etkisi.....	206

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ANAYASA MAHKEMESİNİN BİREYSEL
BAŞVURU KARARLARININ CEZA
YARGILAMASINA ETKİSİ VE
BAĞLAYICILIĞI

I. ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU YOLU İNCELEMESİNİN SONUNDA VERİLEBİLECEK OLAN KARARLAR.....	209
A. Anayasa Mahkemesinin İhlal Tespiti Dışındaki Kararları.....	209
B. Anayasa Mahkemesinin İhlal Kararları.....	214
1. Yeniden Yargılama Kararı Verilmesini Gerektirmeyen İhlal Kararları.....	218
a. Başvurucu Lehine Tazminata Hükmedilmesi	218
b. Genel Mahkemelerde Dava Açılması Yolunun Gösterilmesi.....	224
2. Yeniden Yargılama Kararı Verilmesini Gerektiren İhlal Kararları.....	225
a. Genel Olarak.....	225
b. Ceza Muhakemesi Kanunu'nda Düzenlenen Yargılamanın Yenilenmesi Nedenleri Yönünden Değerlendirmeler.....	226
c. Yeniden Yargılamayı Gerçekleştirecek Olan İlgili Mahkemenin Tespiti.....	231
d. Adil Yargılanma Hakkının Unsurları Bakımından Verilen İhlal Kararları.....	239
(1) Mahkemeye Erişim Hakkı	239
(2) Kanunla Kurulmuş, Bağımsız ve Tarafsız Yargı Yerinde Yargılanma Hakkı.....	242

(3) Makul Sürede Yargılanma Hakkı	247
(4) Hakkaniyete Uygun Yargılanma Hakkı	251
(5) Hukuk Güvenliği İlkesi.....	258
(6) Aleniyet İlkesi.....	261
II. İHLAL KARARLARININ BAĞLAYICILIĞI.....	263
A. Genel Mahkemelerin Kararları ve Kesin Hüküm Etkisi.....	263
B. Anayasa Mahkemesinin Norm Denetimi Çerçevesinde Verdiği Kararlar	264
C. Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararlarının Bağlayıcılığı	268
1. Genel Olarak.....	268
2. Bağlayıcılığın Kapsamı	271
3. İhlal Kararlarında Ortaya Konulan İlkelerin Objektif Etkisi.....	276
4. Anayasa Mahkemesi Karar Gerekçelerinin Bağlayıcılığı ve Anayasa Mahkemesince Dosya Esasına Girilmesinin Sınırları	290
5. Anayasa Mahkemesi Bireysel Başvuru Kararlarının İcrası..	317
6. Tutuklu veya Hükümlü Başvurucuların İhlal Kararı Verilmesi Üzerine Tahliye Edilme Süreçleri.....	331
SONUÇ	335
KAYNAKÇA	353